

שבת פרשת במדבר, ב' סיון, ה'תשכ"ו

ביאור בדרך אפשר

ביאור בדרך אפשר

1 וְזֶהוּ גַם מֵה שֶׁדָּרְשׁוּ לַמִּדְוָה רַבּוֹתֵינוּ ז"ל³⁹ אֵת הַחַיִּיב דְּשֵׁלֶשׁ
 2 סְעוּדוֹת בְּשַׁבַּת מִמָּה שֶׁכָּתוּב⁴⁰ בְּתוֹרָה בְּסִפּוּר יְרִידַת הַמָּן בַּמִּדְבָּר
 3 וַיֹּאמֶר מֹשֶׁה אֲכַלְהוּ הַיּוֹם, כִּי שַׁבַּת הַיּוֹם לָהּ, הַיּוֹם לֹא
 4 תִּמְצָאוּהוּ בַּשָּׂדֶה, ג' פְּעָמִים "הַיּוֹם", וְכִיּוֹן שֶׁהַבִּיטוּי "הַיּוֹם"
 5 נִזְכָּר שְׁלוֹשׁ פְּעָמִים הִדְבֵּר מִלְמַד
 6 שֶׁבִשְׁבַת צָרִיךְ לֵאכּוֹל שְׁלוֹשׁ סְעוּדוֹת,
 7 אַחַת בְּלֵיל שַׁבַּת וּשְׁתַּיִם שַׁבַּת וּשְׁתַּיִם נוֹסְפוֹת בְּיוֹם
 8 הַשַּׁבַּת וְהֵינּוּ שְׁגָם עַל סְעוּדַת
 9 הַלַּיְלָה, שְׁהוּא זְמַן שֶׁל חוֹשֶׁךְ נֶאֱמָר
 10 אֲכַלְהוּ הַיּוֹם⁴¹, וְהָרִי יוֹם
 11 הוּא עֲנִין הָאֹר, כְּמוֹ
 12 שֶׁכָּתוּב⁴² וַיִּקְרָא אֱלֹקִים לְאוֹר
 13 יוֹם, הָרִי שֶׁגַם בְּעֵינֵי הַשַּׁבַּת מְצִינּוּ
 14 שֶׁהַלֵּילָה נִפְחָד לְאוֹר שֶׁזָּהוּ עֲנִין
 15 דְּלַיְלָה פְּיֹם יָאִיר כְּמוֹ שֶׁמְבֹאֵר
 16 לְעֵיל לִגְבֵי חַג הַשַּׁבּוּעוֹת וְכֵן לִגְבֵי
 17 קִיבוּץ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל לְעֵתִיד לְבוֹא
 18 וְהַמְהַפֵּךְ שֵׁיבְרָמוּ מ"ל עֲמִי" ל"בֵּי
 19 א"ל ח"י, וְכֵן לִגְבֵי הַפִּיכַת הַחוֹשֶׁךְ
 20 לְאוֹר עַל יְדֵי עֲבוֹדַת הַתְּשׁוּבָה.
 21 (ו) אֶף עֲדִין צָרִיף לְהִבִּין, גַּם
 22 אַחֲרֵי הַבִּיאוֹר שֶׁהוּבָא לְעֵיל אֹדוֹת
 23 הַקֶּשֶׁר הַמֵּיּוּחָד שֶׁל תּוֹכֵן הַהַפְטָרָה הוּוּ
 24 לַחַג הַשַּׁבּוּעוֹת, זְמַן מִתֵּן תּוֹרָה, עֲדִיין
 25 יֵשׁ צוֹרֵךְ בְּתוֹסֶפֶת בִּיאוֹר עַל כֵּךְ
 26 שֶׁהַפְטָרָה זוֹ נִאֲמַרְתָּ דּוּקָא בְּתוֹקֶפָה זוֹ
 27 שֶׁל הַשְּׁנָה דְּלִכְאוּרָה, הַעֲנִינָן
 28 דְּלַיְלָה פְּיֹם יָאִיר (שְׁהוּא הַתּוֹכֵן
 29 הַפְּנִימִי שֶׁל גְּדוּל יוֹם יִזְרְעָאֵל,
 30 כְּמִבּוּאֵר לְעֵיל בְּהַרְחֵבָה), שְׁעֲנִינּוּ
 31 בְּעֲבוּדָה הוּא עֲנִינָן הַתְּשׁוּבָה,
 32 שְׁעֲלֵי-יָדָה זְדוּנוֹת נַעֲשׂוּ לוֹ
 33 כְּזִכְרֵי (כְּנ"ל סְעִיף ג), שְׁגַם דְּבָרִים
 34 אֵלֶּה קְשׁוּרִים לְהַפִּיכַת הַלֵּילָה וְהַחוֹשֶׁךְ
 35 לְיוֹם וְגִילּוּי הָרִי זֶה שֶׁנֶּפֶשׁ לְשַׁבַּע
 36 דְּנִחְמָתָא, שֶׁבַע הַשַּׁבּוּעוֹת הַחֵל
 37 מֵהַשַּׁבַּת שְׁלֵאֲחֵר תְּשַׁעָה בָּאֵב וְעַד רֹאשׁ הַשְּׁנָה שֶׁבָּהֶן קוֹרְאִים הַפְטָרוֹת שֶׁל
 38 נַחֲמָה שְׁזוּהֵי הַנַּחֲמָה עַל הַגְּלוּת וְהַצִּיפְיָה לְגֹאֲלָה הַהֲכַנָּה לְחוּדָשׁ
 39 תְּשָׁרִי, שְׁאָז בִּימֵי רֹאשׁ הַשְּׁנָה וְיוֹם הַכִּיפּוּרִים וְעִשְׂרַת יְמֵי תְּשׁוּבָה הוּא
 40 עֲנִינָן הַתְּשׁוּבָה, פְּדוּעָה⁴³ בְּתוֹרַת הַחֲסִידוֹת שְׁעֲנִינּוּ שֶׁל חוּדָשׁ
 41 תְּשָׁרִי הוּא עֲבוֹדַת פְּעִלֵי תְּשׁוּבָה - מְלַמְטָה לְמַעְלָה, עֵיקַר
 42 עֲבוֹדַת הַתְּשׁוּבָה הִיא כְּאִשֶּׁר הָאָדָם מְצַד עֲצֻמוֹ מִתְּעוֹרֵר לְחוֹר וְלֵהֲתַקֵּר

1 שֶׁיְהִיָּה הַכֵּל גַּם הַלֵּילָה וְהַעֲלָם בְּחִינַת יוֹם וַיַּעֲזֹר זֶה יִתְקַיֵּם לְעֵתִיד
 2 לְבוֹא, בִּימֹת הַמְּשִׁיחַ.
 3 וְעֲנִינָן זֶה שֶׁל הַפִּיכַת הָאוֹר לְחוֹשֶׁךְ הַלֵּילָה לְיוֹם מְדוּגָשׁ בְּחַג
 4 הַשַּׁבּוּעוֹת, פְּדוּעָה מְנַהֵג כֵּל יִשְׂרָאֵל לְהִיּוֹת גְּעוּרִים לְהִישָׂאֵר
 5 עֲרִים וְלֹא לִישׁוֹן בְּלֵיל חַג
 6 הַשַּׁבּוּעוֹת³², שְׁזָהוּ פְּדִי
 7 לְהַמְשִׁיף מִלְמַעְלָה לְמַטָּה גַּם
 8 מִבְּחִינַת לַיְלָה פְּיֹם יָאִיר³³
 9 הַעֲבוּדָה שֶׁלֹּא יִשְׁנִים בְּלֵיל חַג
 10 הַשַּׁבּוּעוֹת אֲלֵא נִשְׁאִרִים עֲרִים קְשׁוּרָה
 11 בְּכַךְ שֶׁבַחַג הַשַּׁבּוּעוֹת מְמַשִּׁיכִים
 12 מִלְמַעְלָה אֵת עֲנִינָן הַפִּיכַת הַחוֹשֶׁךְ לְאוֹר
 13 שֶׁכְּאִשֶּׁר הִיא נִמְשַׁכַּת אֲזִי "לֵילָה כִּיּוֹם"
 14 יָאִיר".
 15 וְעַל-הַדָּרָךְ שְׁמַצִּינּוּ בְּנוֹגַע לְיוֹם
 16 הַשַּׁבַּת³⁴, שְׁלֹא נֶאֱמָר בּוֹ וְיַהִי
 17 עָרֵב וְיַהִי בְּקָר כְּמוֹ בְּשַׁשׁת
 18 יְמֵי בְּרֵאשִׁית, שֶׁבְּכֹל אֶחָד מֵהֶם
 19 נִאֲמַר "וַיְהִי עָרֵב וַיְהִי בּוֹקֵר יוֹם רֵאשׁוֹן
 20 ... שֵׁנִי" וְכו' אֲבָל לִגְבֵי שַׁבַּת לֹא נִזְכָּר
 21 הַמוֹשֵׁג "עָרֵב" וְהֵינּוּ לְפִי שְׁאִישׁ בּוֹ
 22 בְּכֹל שַׁבַּת וּשְׁבַתָּה, גַּם עֵתָה לְפָנַי
 23 הַגְּאוּלָּה, יֵשׁ בְּכֹל שַׁבַּת הָאֲרָה
 24 מִבְּחִינַת יוֹם שְׁפוּלוֹ שַׁבַּת³⁵,
 25 זְמַן הַגְּאוּלָּה שֶׁבּוֹ הַחוֹשֶׁךְ יִתְהַפֵּךְ לְאוֹר
 26 וְאִין בּוֹ הַעֲלָמוֹת וְהַסְתָּרִים וְאִין בּוֹ
 27 חוֹלִין אֲלֵא כּוֹלוֹ קְדוּשָׁה וְכוּלוֹ שַׁבַּת
 28 שְׁהוּא בְּחִינָה זוֹ ב"יּוֹם" הִיא גַּם עֲנִינָן
 29 יוֹם שְׁפוּלוֹ אֲרוּף³⁶, אִמְרוּ
 30 חֲכִמֵינוּ ז"ל שֶׁהָאֵלֶף הַשְּׁבִיעִי לְקִיּוֹם
 31 הָעוֹלָם יְהִי "יוֹם שְׁכוּלוֹ אֲרוּךְ"
 32 וּמוֹסְבֵר עַל כֵּךְ בְּתוֹרַת הַחֲסִידוֹת
 33 שֶׁהַכוּנָה שִׁיחִיה בּוֹ גִילּוּי אֱלוּקוֹת
 34 מִמְקוֹר נַעֲלָה בִּיטָר מִבְּחִינַת "אֲרוּךְ"
 35 אֲנַפִּין" שֶׁנִּמְשָׁךְ מִלְמַעְלָה מַעֲלָה עַד
 36 לְמַטָּה מִטָּה שְׁגָם לְעַת עָרֵב כַּעַת
 37 הַחוֹשֶׁךְ יְהִיָּה אֲוֵר³⁷ וְגִילּוּי, וְכִמְאֹמֶר רַבּוֹתֵינוּ ז"ל³⁸ ל"ו שְׁעוֹת
 38 שִׁמְשָׁה אֶתְהָ אֲוֵרָה וְבִלְבַּל שַׁבַּת הָרֵאשׁוֹן לֹא שִׁקְעָה הַשֶּׁמֶשׁ, כְּנִאֲמַר בְּמִדְרָשׁ
 39 לִגְבֵי הָאוֹר שְׁבֹרָא ה' בְּתַחֲלִיל הַבְּרִיאָה: "ר' לוי בְּשֵׁם רַבִּי זְעִירָא אָמַר: ל"ו
 40 שְׁעוֹת שִׁמְשָׁה אֶתְהָ הָאוֹרָה, שְׁנִים עֶשְׂרֵי שֶׁל עָרֵב שַׁבַּת, וַי"ב שֶׁל לֵילִי שַׁבַּת
 41 וַי"ב שֶׁל שַׁבַּת, כִּיּוֹן שֶׁשִּׁקְעָה הַחֲמָה בְּמוֹצָאֵי שַׁבַּת הַתַּחֲלִיל הַחוֹשֶׁךְ מִמְשַׁמֵּשׁ
 42 וְכֵן...".

(32) שו"ע אדה"ז או"ח סתצ"ד ס"ג. (33) לקו"ת שם ח, א. (34) ראה אוה"ת שם ע' סה. (35) תמיד בסופה. (36) ראה קידושין לט, ב. חולין קמב, א. תו"א תולדות יח, ד. (37) זכר"י יד, ז. (38) ב"ר פי"א, ב. (39) שבת קיז, סע"ב. (40) בשלח טז, כה. (41) ראה אוה"ת בשלח ע' תרד. (42) בראשית א, ה. (43) ראה סה"מ תרל"ו ח"ב ע' שס. תרנ"ב ס"ע ג.